

บทสัมภาษณ์ : ของผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ แก่รายการเจ้าแค้นบรู๊

ทางสถานีเอเอสทีวี ช่องเจ้าแค้น เวลา 09.10-09.20 น. วันอังคารที่ 2 กุมภาพันธ์ 2553

1. **คำถาม :** อยากให้อาจารย์ช่วยอธิบายหลักการและความหมายของ ไมโครไฟแนนซ์

คำตอบ : ความหมายของไมโครไฟแนนซ์ คือ สินเชื่อสำหรับรายย่อย หรือสินเชื่อสำหรับคนจนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการจากสถาบันการเงินทั่วไปได้

ส่วนหลักการของไมโครไฟแนนซ์นั้น มีอยู่ 2 ประเด็นที่สำคัญ คือ

- ต้องมีการพัฒนาคุณภาพของการให้บริการทางการเงินที่เข้าถึงคนที่ฐานะยากจนให้ได้
 - ต้องพิจารณาถึงต้นทุนการให้สินเชื่อ เพราะเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและความยั่งยืน
- การให้บริการบนหลักการดังกล่าว เรื่องของไมโครไฟแนนซ์จึงต้องเกี่ยวข้องกับโครงสร้าง 3 ประการ ได้แก่ เรื่องนโยบาย เรื่องการบริหารจัดการองค์กรของสถาบันการเงินที่จะดำเนินการเรื่องไมโครไฟแนนซ์ และลูกค้า/กลุ่มเป้าหมาย ว่ามีความต้องการสินเชื่อเพื่อไปทำอะไร เช่น นำไปอุปโภคบริโภคหรือลงทุนประกอบอาชีพ

2. **คำถาม :** ปัจจุบันนี้ในต่างจังหวัดมีการรวมกลุ่มกันทำสหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน เรียกว่าเป็นระบบไมโครไฟแนนซ์หรือไม่

คำตอบ : สหกรณ์หรือกลุ่ม/องค์กรถือได้ว่า เป็นเรื่องของการทำไมโครไฟแนนซ์ แต่เป็นเรื่องของระบบไมโครไฟแนนซ์ ซึ่งสำหรับสหกรณ์นั้นอาจกล่าวได้ว่าได้พัฒนาไปเป็นระบบไมโครไฟแนนซ์ที่ไม่ได้ให้เงินกู้ยืมอย่างเดียว แต่เป็นการบูรณาการเรื่องระบบการเงินของรายย่อย โดยดำเนินการในรูปของกลุ่มสมาชิก ในระบบการเงินของสหกรณ์จะมีการส่งเสริมการออม การให้เงินกู้และการจัดสวัสดิการ เช่น ในกรณีของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ส่วนกลุ่ม/องค์กรการเงินที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่สมาชิกกลุ่มสมัครใจมาใช้หลักการพึ่งพาและร่วมมือกันในการพัฒนาระบบการเงินของตน ก็ไม่ได้เน้นไปที่การให้สินเชื่ออย่างเดียว แต่ให้ความสำคัญกับเรื่องการออมเงินและการจัดสวัสดิการ และได้พัฒนาเป็นเครือข่ายซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น เครือข่ายสัจจะสะสมทรัพย์ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ

3. **คำถาม** : ถ้าทำธนาคารชุมชนมันจะทับซ้อนสหกรณ์หรือกองทุนหมู่บ้านที่มีอยู่แล้วหรือไม่

คำตอบ : การมองความทับซ้อนคงต้องแยกประเด็นว่าทับซ้อนเรื่องกลุ่มเป้าหมายที่เขามีเครือข่ายการเงินของเขาอยู่แล้ว หรือทับซ้อนเรื่องวัตถุประสงค์การทำงานของธนาคารชุมชนว่าตรงกับที่กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์เขาดำเนินการอยู่หรือไม่

4. **คำถาม** : ไมโครไฟแนนซ์ของไทยกับของเนปาลเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร คนไทยกับเนปาลมีอะไรที่เหมือนหรือแตกต่างกัน

คำตอบ : ถ้ามองไปที่สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของคนเนปาลที่เกี่ยวข้องกับไมโครไฟแนนซ์อาจกล่าวได้ว่า คนเหล่านี้ยากจนจริงๆ และมีชีวิตความเป็นอยู่แร้นแค้น ไร้หนังสือ น้อย โภชนาการและสุขอนามัยด้อยกว่าคนไทยมาก ดังนั้นสินเชื่อย่อยๆของเขาแม้จะเป็นเงินไม่มากนัก แต่ก็ถือเป็น โอกาสสำหรับคนจนบ้านเขามากทีเดียว

5. **คำถาม** : ถ้าจะเดินหน้าเรื่องธนาคารชุมชน ควรทำอย่างไร

คำตอบ : ในมุมมองของนักวิชาการ เห็นว่าประเด็นสำคัญ จะต้องมองภาพใหญ่และมองแบบองค์รวมว่าใครเป็นกลุ่มเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งและดำเนินงาน ธนาคารชุมชน เป็นไปเพื่ออะไร เช่น แก้ปัญหาความยากจน หรือการยกระดับไปสู่ระบบการเงินชุมชน ฯลฯ ซึ่งก่อนอื่นต้องเข้าไปศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน สถานการณ์ความเชื่อมโยงของแหล่งสินเชื่อที่คนในชุมชนมีความเกี่ยวข้อง บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรชุมชนที่มีอยู่เดิม โดยคงต้องดำเนินการในลักษณะของการบูรณาการให้เกิดการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงให้เป็นระบบไมโครไฟแนนซ์ และดำเนินการอย่างมีแบบแผนร่วมกันตามวัตถุประสงค์ของธนาคารชุมชน

6. **คำถาม** : สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการลงไปดูแลหรือให้คำปรึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่หรือเปล่า สามารถให้การปรึกษาอะไรได้บ้าง

คำตอบ : เมื่อ 3-5 ปีก่อน สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ได้มีโอกาสร่วมโครงการกับศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจน กระทรวงมหาดไทย ในการประเมินการขึ้นทะเบียนคนจนในพื้นที่ 36 จังหวัด ซึ่งคำตอบที่ได้ คือ การขึ้นทะเบียนคนจนไม่สามารถเข้าถึงคนจนได้ ส่วนใหญ่มักจะพบคนอยากจน ซึ่งชี้ให้เห็นว่านโยบายรัฐที่ลงไปสู่ประชาชนนั้น มีโอกาสความเสี่ยงที่จะเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ จึงไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ได้ และจากประสบการณ์ที่ได้รับนั้น สถาบันฯก็ได้ดำเนินการ โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ

สำหรับการให้คำปรึกษานั้น ทางสถาบันได้มีเว็บไซต์ของสถาบัน (www.cai.ku.ac.th)
เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรการเงิน รวมทั้งมีเวทีเรียนรู้
ที่จะให้คำปรึกษา ซึ่งอาจติดตามรายละเอียดในเว็บไซต์และที่เบอร์โทร 02-940-6300,
02-940-7300 ค่ะ

≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡